

Kaivoslain uudistuksesta kiivasta keskustelua kolmannessa kuulemistilaisuudessa

Kaivosasioihin kohdistuvat paineet näkyivät selvästi 29.9.2021 järjestetyssä kaivoslain uudistuksen avoimessa kuulemistilaisuudessa. Useat osallistujat olivat sitä mieltä, että tämänhetkinen luonnos kaivoslaista ei suojele riittävästi ympäristöä ja ota huomioon muita elinkeinoja. Kaivosteollisuuden edustajat puolestaan pelkäsivät, että luonnokseen tehdyt kirjaukset vaarantavat malminetsinnän Suomessa.

Useissa tilaisuudessa pidetyistä puheenvuoroissa korostui huoli luonnosta ja vesistöistä. Tilaisuudessa puhuneet halusivat, että kaivoshankkeiden ympäristövaikutukset arvioidaan ennen kaivosluvan myöntämistä tai ympäristö- ja kaivosluvat käsitellään yhtä aikaa. Arvokkaat luontoalueet halutaan suojella kokonaan kaivostoiminnalta, ja yrityksille on asetettava riittävän tiukat vaatimukset ja rangaistukset ympäristöriskien vähentämiseksi. Tämän hetkisessä luonnoksessa kunta saa jatkossa päättää, tuleeko sen alueelle kaivostoimintaa vai ei. Kaivosteollisuuden edustajat suhtautuivat kirjaukseen kriittisesti ja pelkäsivät sen vaarantavan malminetsinnän tulevaisuudessa. Eri elinkeinoja edustavat osallistujat halusivat tietää, miten kaivostoiminnan vaikutukset muihin elinkeinoihin huomioidaan laissa. Monet vaativat, että kaivoshankkeen hyötyjä ja haittoja koskeva vertailu kirjataan lakiin, vaikka sitä koskeva selvitys on myöhästynyt suunnitellusta aikataulusta.

Tilaisuudessa keskusteltiin myös ilmastotavoitteiden vaikutuksesta mineraalien tarpeeseen erityisesti liikenteen sähköistyessä. Lisäksi puheenvuoroissa tuotiin esille kaivostoiminnan vaikutukset Lapin ympäristöön, saamelaisten kotiseutualueeseen ja poronhoitoon.

Käynnissä useita kaivostoimintaa koskevia lakihanketta

Tilaisuuden avasi kaivoslakityöryhmän puheenjohtaja, työ- ja elinkeinoministeriön ylijohtaja **Ilona Lundström**. Hänen jälkeensä johtava antuntija **Eeva-Maija Puheloinen** esitteli pääkohdat tämänhetkisestä lakiluonnoksesta.

Valmistelijat korostivat, että kaivoslain uudistus on osa suurempaa kokonaisuutta, jolla säädellään kaivostoimintaa. Tarkoituksena ei ole tehdä päällekkäistä lainsäädäntöä. Esimerkiksi kaivosveroa valmistellaan valtiovarainministeriön johdolla ja luontoarvoiltaan merkittävien alueiden rajaamisesta pois kaivostoiminnalta päätetään luonnonsuojelulainsäädännön yhteydessä.

Lausuntokierros poliittisten neuvottelujen jälkeen

Parhaillaan luonnoksesta käydään poliittista keskustelua. Hallituksen esitys pyritään viimeistelemään niin, että siitä voidaan pyytää lausuntoja vielä tämän vuoden aikana. Näin eduskunta ehtisi käsitellä kaivoslakia ensi vuoden alkupuolella.

Kuulemistilaisuuden kaikki aineistot toimitetaan uudistuksen työryhmän ja poliittisten päättäjien käyttöön. Työ- ja elinkeinoministeriö toimittaa aineistot myös muiden valmisteilla olevien lakihankkeiden kuten luonnonsuojelulain uudistuksen, kaivosveron valmistelun ja maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen työstä vastaaville ministeriöille.

Kuulemistilaisuuteen osallistui yli 150 ihmistä. Osallistujien joukossa oli kansalaisia ja maanomistajia, kansalaisjärjestöjen ja elinkeinoelämän edustajia sekä tutkijoita ja viranomaisia. Tilaisuus on osa kaivoslain uudistamishankkeen aikana toteutettavaa avointa ja osallistavaa kuulemismenettelyä. Ensimmäinen keskustelu- ja kuulemistilaisuus järjestettiin 27.5.2020. Toinen tilaisuus järjestettiin 15.9.2020. Valmistelun aikana eri tahojen näkemyksiä on kartoitettu kyselyillä.

Liitteet: nauhoite